

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/1191/ /2010. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, a panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 496/2010. (XII. 01.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panasznak az előállított jogairól és kötelezettségeiről, valamint jogorvoslati jogáról szóló tájékoztatás elmaradása tekintetében

h e l y t a d o k,

minden egyéb tekintetben a panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz, a 1027 Budapest II. kerület Csalogány u. 47-49. címre közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése.)

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos beadványában – majd annak kiegészítésében – az alábbiakat adta elő. 2010. július 21-én, 06:15 óra körül becsengettek az általa albérletként használt lakásba. Amikor ajtót nyitott több, golyóálló mellénybe öltözött férfit látott. Az egyikük közölte, hogy „Rendőrség!” és keresett személyként a panaszos nevét említette. A rendőrök az intézkedés megkezdése előtt nevükkel, azonosító jelvényükkel, szolgálati igazolványukkal nem igazolták magukat.

Amikor a panaszos azt válaszolta, hogy ő az, azonnal „kirántották a lakás ajtaján” és „felkenték” a folyosó falára, kezeit pedig a háta mögé fogták. A „falhoz szorítást” megelőzően a testi kényszer alkalmazására figyelmeztetés nem történt.

Ezt követően erőteljes hangon többször megkérdezték tőle, hogy ki tartózkodik még a lakásban. A panaszos közölte, hogy a belső szobában alszik a 14 éves neveltánya, mire az egyik rendőr bement és felébresztette a gyermeket, majd kikísérte a konyhába. Így a gyermeknek végig kellett néznie, ahogy a panaszost a folyosón továbbra is két rendőr tartja a falhoz szorítva. Ezek után a panaszost bekísérték a lakásba, ahol közölték vele, hogy fegyveres rablás bűncselekményének elkövetése miatt folytatnak nyomozást. Bejelentés alapján jutottak el a panaszoshoz, mint lehetséges elkövetőhöz, ezért bizonyítékok felkutatása érdekében házkutatást tartanak, utána pedig beviszik Budapestre, ahol ujjnyomatvétellel tisztázni fogják, hogy a panaszosnak van-e köze a bűncselekményhez vagy sem. A rendőrök a panaszos elé tettek néhány biztonsági kamera által rögzített felvételtől készült fényképet, amelyeken „egy kapucnis, napszemüveges, sovány testalkatú férfi” volt látható, és közölték, hogy a fényképek a panaszost ábrázolják. A „házkutatási parancsot” nem mutatták meg a panaszosnak. A panaszos elmondta a rendőröknek, hogy ő is rendőrként szolgált, valamint hogy semmi köze sincs az általuk említett bűncselekményhez, a fényképen nem ő látható, „de ez különösebben nem hatotta meg őket”.

A házkutatás ideje alatt a panaszost többször próbálta az élettársa felhívni, de a rendőrök még annyi időre sem engedték neki felvenni a mobiltelefont, hogy megnyugtathassa őt. A sikertelen próbálkozásokat követően a panaszos élettársa idegeskedni kezdett, ezért a lányát – a panaszos nevelt lányát – hívta többször telefonon, de a rendőrök neki sem engedték, hogy fogadja a hívást. Később a rendőrök közölték a gyermekkel, hogy a panaszossal történő távozásukat követően már fogadhatja édesanyja hívását; a panaszosnak pedig azt mondták, hogy a gyerek majd elmondja élettársának, mi történt, hogy ne idegeskedjen. A rendőrök ugyanakkor elfelejtették közölni a gyerekkel, hogy hova állítják elő a panaszost.

A panaszos beszállítását követően nevelt lánya egyedül maradt a lakásban, róla semmilyen formában nem gondoskodtak a rendőrök. Vizonylag kevés időt kellett így eltöltenie, mert amikor a panaszos élettársa megtudta, mi történt és azt, hogy a gyerek egyedül maradt a lakásban, elkérte magát a szintén Vácán lévő munkahelyéről és hazament. Mivel nem tudta, hogy a panaszos hol tartózkodik, ezért először a Váci Rendőrkapitányságra telefonált, ahol közölték vele, hogy a panaszost nem oda szállították be. Ezt követően a Dunakeszi Rendőrkapitányságon hívta fel a panaszos volt kollégáit, ahol szintén közölték vele, hogy nincs ott a panaszos, és mivel az a korábbi munkahelye volt, így valószínűleg

Budapestre vitték. A panaszos a nevelt lányával kapcsolatban megjegyezte, hogy 14 éves, aki néhány órát már máskor is töltött egyedül, de a „rendőri ébresztő” és a panaszossal szembeni intézkedés megviselte idegileg.

A házkutatás során – a rendőrök elmondása szerint annak keretében – átkutatták a panaszos tulajdonát képező, műszaki engedély nélküli, műszaki hiba miatt a lakótelep közterületi parkolójában álló személygépkocsit is. A gépkocsi átvizsgálását három rendőr foganatosította, miközben a negyedik rendőr végig a panaszost „fogta”. A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedést ismerősei, lakótársai szeme láttára hajtották végre.

Ezek után, 07:45 óra körül a rendőrök elindultak a panaszossal Budapestre, a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) épületébe. Menet közben ismét elhangzott, hogy a rendőrök egy névtelen bejelentést kaptak, melyben a panaszost nevezték meg a fegyveres rablás lehetséges elkövetőjeként. A BRFK Rablási Osztály II. Rablási Alosztály egyik irodájában előbb ujjnyomatot vettek a panaszostól a bűncselekmény helyszínén talált ujjlenyomattal történő összehasonlítás érdekében, ezt követően pedig tanúként hallgatták ki, miközben DNS mintát is vettek tőle. A panaszbeadvány szerint a panaszos kihallgatásának végére elkészült a szakértői vélemény. A szakértő telefonon jelezte, hogy a panaszos ujjlenyomata nem egyezik meg a bűncselekmény elkövetőjének ujjlenyomatával. A kihallgatást követően készítettek a panaszosról néhány fényképfelvételt a „rabosító” mérce előtt, a biztonsági kamera által készített felvételt imitálva.

A panaszos előállítására – az annak időtartamáról szóló igazolás szerint – 06:25 órától 13:34 óráig tartott, amelynek ideje alatt élelmezést nem kért, de erre a lehetőségre nem is figyelmeztették. Az előállítás ideje alatt is többször próbálta a panaszost az élettársa felhívni, ezért kérte a rendőröket, hogy ha neki nem is engedik meg, akkor legalább közülük vegye fel valaki a telefont és tájékoztassa az élettársát arról, hogy hol van, és hogy minden rendben van. A rendőrök nem teljesítették a panaszos kérését, indoklásuk pedig mindössze annyi volt, hogy „most már nemsokára végzünk”. Ezzel szemben az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszos hozzátartozó kiértesítését nem kérte.

A panaszos – állítása szerint – az előállítás időtartamáról szóló igazoláson kívül más írásos tájékoztatót nem kapott. A házkutatás elrendeléséről szóló határozatot is ekkor írták vele alá, mert azt a helyszínen elmulasztották a rendőrök. A házkutatásról szóló jegyzőkönyvet sem kapta meg a panaszos azzal az indokkal, hogy a későbbiekben, ha szüksége lesz rá, akkor majd jelezze és kapni fog. A házkutatás során lefoglalt cipőjét és napszemüvegét nem kapta vissza, mondván, hogy azokra további vizsgálatokhoz még szükség van.

Jogorvoslati jogáról az intézkedő rendőrök nem tájékoztatták a panaszost, a Panasztestület működéséről az előállítás időtartamáról szóló igazolásból szerzett tudomást.

A panaszos beadványában előadta, hogy 1993 augusztusában szerelt fel hivatásos rendőrnek, és 16 éven keresztül dolgozott a Dunakeszi Rendőrkapitányságon balesethelyszínelő, vizsgáló beosztásban. Munkáját szerette végezni és tőle telhetően végezte is 2009. december 16-ig, amikortól szolgálati nyugdíjba került. Lakókörnyezetében – egy lakótelepen – sokan ismerik, tudják, hogy rendőrként szolgált, ezért kérdésekkel, tanácsokért korábban bizalommal fordultak hozzá. A fent leírt esemény óta lakókörnyezetében összesúgnak a háta mögött, ismerősei kerülnek a korábbi fesztelen beszélgetéseket.

Álláspontja szerint a sérelmezett rendőri intézkedések végrehajtására nem lett volna szükség ha a BRFK Rablási Osztály beosztottjai – miután megtudták, hogy a panaszos rendőr volt – utána néztek volna tisztességesen. Úgy gondolja, hogy – kiemelt bűncselekményről lévén szó – nem okozott volna nehézséget személyi anyagának kikérése a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság Személyzeti Osztályáról. Személyi anyagában kiderült volna, hogy 2009 tavaszán egy közlekedési baleset okozója feljelentette a panaszoszt és kolléganőjét, hogy a baleset helyszínén nem fújattak vele alkoholszondát, a felvett jegyzőkönyvben ezzel szemben az szerepelt, hogy alkoholszondát alkalmaztak. A feljelentés miatt eljárást indítottak a panasossal és kolléganőjével szemben hivatalos eljárásban elkövetett közokirat-hamisítás miatt, amit utóbb megszüntettek. Az eljárás során ujjnyomatot vettek mindkettőjüktől. A panaszos feltételezi, hogy az azonosítás-kizárás érdekében ez az ujjnyomat is tökéletesen megfelelő lett volna, mivel az nem változik.

A panaszos úgy érzi, hogy a megalapozatlanul végrehajtott rendőri intézkedés sértette a jó hírnevét és lerombolta ismerőseiben a róla kialakult képet. A panaszos elvárt volna annyit az intézkedésben részt vevő rendőröktől, hogy – miután kiderült, hogy nem a panaszos az általuk keresett rabló – legalább bocsánatot kérjenek. A panaszos szeretné elérni, hogy ez a bocsánatkérés a rendőrség részéről utólag, írásban megtörténjen.

A panaszos a rendőri intézkedések miatt 2010. július 28-án a Panasztestülethez fordult. Fent részletezett panaszát összegezve a következőket sérelmezi:

- 1.) véleménye szerint a telefonon tett névtelen bejelentés nem szolgáltatott elegendő indokot a rendőri fellépésre, mivel nem merítette ki a megalapozott gyanú fogalmát;
- 2.) az intézkedő rendőrök szolgálati fellépésének módját;
- 3.) kényszerítő eszközt (testi kényszert) alkalmaztak vele szemben a rendőrök;
- 4.) neveltlányának végig kellett néznie, hogy a folyosó falához szorították a rendőrök;
- 5.) a házkutatás során a rendőrök nem engedték neki – és neveltlányának sem – hogy felvegye a telefont, holott életársa többször is hívta; a rendőrök nem mondták meg a gyermeknek, hogy melyik rendőrkapitányságra állítják elő;
- 6.) a lakótelep közterületi parkolójában személygépkocsijának házkutatás keretében történő átvizsgálása során a rendőrök a panaszos ismerősei, lakótársai szeme láttára jártak el, illetve három rendőr foganatosította az eljárási cselekményt, miközben egy negyedik rendőr őt végig „fogta”;
- 7.) a rendőrségre történő beszállítását követően 14 éves neveltlánya egyedül maradt a lakásban, róla a rendőrök semmilyen formában nem gondoskodtak;
- 8.) előállításának jogszerűségét, indokoltságát;
- 9.) azt, hogy a BRFK RIK épületében sem engedték neki felvenni a telefont, azt a kérését pedig, hogy a rendőrök valamelyike közölje az élettárssal, hogy hol tartják fogva, azzal az indokkal hátrították el, hogy „nemsokára végeznek”;
- 10.) előállításának ideje alatt a rendőrök nem figyelmeztették arra, hogy élelmezést kérhet;
- 11.) a rendőrségről való távozásakor csak az előállítás időtartamáról szóló igazolást kapta meg, a jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatót, illetve a házkutatásról készült jegyzőkönyvet nem;
- 12.) a panasz lehetőségéről az intézkedő rendőrök nem tájékoztatták;
- 13.) véleménye szerint a rendőrök az intézkedések során jó hírnevét sértő módon jártak el.

A Panasztestület a panaszos beadványában sérelmezetteken kívül vizsgálatának tárgyává tette a következőket is:

- 1.) a rendőri fellépés jogszerűen történt-e a panaszos magánlakásában;
- 2.) a panaszos igazoltatásának, átvizsgálásának jogszerűségét;
- 3.) a panaszos előállításának arányosságát és időtartamát;
- 4.) azt, hogy a panaszossal szemben milyen indokkal tekintettek el a bilincs alkalmazásától.

A Panasztestület az általa lefolytatott vizsgálatot követően, *„az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a vizsgált rendőri intézkedések sértették a panaszos tisztességes eljáráshoz, emberi méltósághoz és jogorvoslathoz való jogát”*.

II.

A rendelkezésre álló, alább ismertetett rendőrségi okiratokból a következők állapíthatók meg.

1) A BRFK Hivatala vezetőjének 01000-105-978-4/2010. számú tájékoztató levele szerint a BRFK Bűnügyi Főosztály Rablási Osztálya nyomozást folytat ismeretlen tettes ellen, hét rendbeli, pénzügyi sérelmére elkövetett fegyveres rablás elkövetése miatt. Az ismeretlen elkövető személyazonosságának megállapítására, az elkövetőről készült biztonsági kamerafelvételek képeivel és az elkövető személyleírásával a rendőrség sajtóközleményt adott ki. Az elkövető kézrekerítése érdekében Budapest Rendőrfőkapitánya 500 000 forint nyomravezetői díjat tűzött ki.

A kibocsátott sajtóközlemények alapján a lehetséges elkövetőre vonatkozóan a Rablási Osztályra folyamatosan érkeztek bejelentések, melyeket a nyomozók ellenőriztek, de az azokban szereplő személyeket – mint lehetséges elkövetőket – kizárták.

2010. július 15-én telefonon újabb bejelentés érkezett az ügygel kapcsolatban. A magát megnevezni nem kívánó bejelentő arról tájékoztatta a rendőrséget, hogy a rendőrségi felhívás alapján szerinte a keresett férfi a panaszos, akivel kapcsolatban elmondta, hogy 40 év körüli, váci lakos. A bejelentő azt is elmondta, nem tudja, hogy a bűncselekményeket a panaszos követte-e el, csak azért telefonált, mert a képen látható férfi nagyon hasonlít a panaszosra.

A bejelentés alapján a rendőrség leellenőrizte a rendelkezésre álló nyilvántartásokat, és megállapította a panaszos adatait. A panaszosról a nyilvántartásban szereplő legfrissebb fénykép alapján a bejelentés elsődleges ellenőrzése során megállapították, hogy a panaszos arckaraktere – arcformája, arcának barázdái –, jellegzetes orra, hajszíne, hajtípusa és hajviselete nagymértékben hasonlít az ismeretlen elkövetőére. A további ellenőrzés során a panaszosról az internetes portálokon talált még frissebb, napszemüveges fotók ezt a megállapítást megerősítették.

A panaszos elsődleges ellenőrzése alapján a bűncselekmények elkövetésének megalapozott gyanúját egyértelműen megállapítani, vagy kizárni nem lehetett, de a fentiek alapján az elkövetés gyanúja vele szemben fennállt, ezért szükséges volt az elszámoltatása, a megállapított lakcímén házkutatás foganatosítása – ruházat, fegyver, tárgyi bizonyítási

eszközök felkutatása –, a nyomozás során a helyszíneken rögzített bűnjelekkel – ujjnyom-töredék, lábbelinyom-töredék, DNS – történő összehasonlító vizsgálatok elvégzése.

A panaszossal szembeni intézkedést foganatosító egység 2010. július 21-én, 6:15 óra körül érkezett meg a lakóépülethez, amelyben a panaszos lakik. A tízemeletes épület külső ellenőrzése során a rendőrök megállapították, hogy a panaszos tulajdonát képező Opel Astra típusú személygépkocsi a külső parkolóban áll. Ezt követően a rendőrök „leplezett módon” bejutottak a lakóépületbe, majd egymást biztosítva, szolgálati fegyverüket tűzkész állapotba helyezve, elhelyezkedtek a panaszos lakásának bejárati ajtajánál.

A fentihez hasonló (fegyveres elkövetővel, lehetséges elkövetővel szembeni) rendőri intézkedések során alapvető biztonsági szabály, hogy az intézkedést az azt foganatosító rendőrök irányítsák, kontrollálják, az intézkedés alá vont saját biztonsága (öngyilkosság), a lakásban tartózkodó más személy élete, testi épsége (tűzhelyzet), a lakóház többi lakójának élete, testi épsége és a vagyonbiztonság (öngyilkosság gázrobbantással), valamint az intézkedésben résztvevő rendőrök élete, testi épsége védelme érdekében (váratlan támadás, fegyverhasználat, szűrő-vágó eszköz használata). Erre tekintettel az intézkedés kontrollált körülmények között történik. A panaszolt esetben az intézkedés biztonságos végrehajtása elsődlegesen a lakás előtti folyosó, majd a lakás átvizsgálását jelentette.

A panaszos többszöri felszólításra sem tett eleget annak, hogy kilépjen a lakásból. Ezt követően az egyik nyomozó a panaszost karjánál megfogva kivezette a lakásból és ruházatátvizsgálást hajtott végre a lakás előtti folyosón – annak végrehajtási szabályai szerint a folyosó falánál –, miközben az intézkedést egy másik rendőr biztosította. Az intézkedés megkezdése előtt, illetve alatt más lakó nem tartózkodott, mozgott a folyosón, és a szomszédos lakásokban lakók sem jöttek ki a folyosóra. A ruházatátvizsgálás során az egyik nyomozó a „Ki van még a lakásban?” kérdést intézte a panaszoshoz, aki közölte, hogy nevelt lánya tartózkodik bent.

Ezt követően a rendőrök átvizgálták a lakást, és megállapították, hogy a panaszos nevelt lánya bent tartózkodik és a lakásban nincs veszélyhelyzet, támadás nem várható. Ezt követően a panaszost bekísérték a lakásba. Az intézkedés megkezdésekor a panaszos nevelt lánya a szobájában tartózkodott felöltözve, a lakás átvizsgálása során pedig átkísérték a lakás konyhájába, miközben a panaszost a lakás nappali szobájába kísérték be a folyosóról. A gyermek az intézkedésről akkor szerzett tudomást, miután az intézkedők a lakás átvizsgálása során őt a szobájából – ahonnan nem is lehet a folyosóra kilátni – átkísérték a konyhába.

Ezt követően a Rablási Osztály munkatársai közölték a panaszossal, hogy rablás-sorozat ügyben folyik a nyomozás, és a rendőrségre bejelentés érkezett rá, mint lehetséges elkövetőre vonatkozóan, majd a panaszos elé tárták az elkövetőről készült felvételek képeit. A panaszos megtekintette a képeket, majd közölte, hogy nem ő látható azokon, azonban zavartan viselkedett. A panaszos élőben is nagymértékben hasonlított az elkövetőre, azonban az azonosságot egyértelműen sem megállapítani, sem kizárni nem lehetett.

Ezt követően a rendőrök közölték a panaszossal a házkutatási határozatot, a panaszos annak egy példányát átvette, ellene panasszal nem élt. A panaszos közölte, hogy hatósági tanú jelenlétét nem kéri, sőt kifejezetten kérte, hogy ne legyen jelen külsős személy, amit az intézkedők tiszteletben tartottak.

Általános érvényű szabályként a házkutatás eredményét előre nem lehet tudni, továbbá azt sem, hogy az intézkedés alá vont rendelkezik-e büntárssal, rejtekhellyel, így a rendőri intézkedés alatt az intézkedés alá vont mobiltelefon használata nem engedélyezett, mivel egy esetleges büntárs értesítésével veszélyeztetheti az eljárás célját, illetve az intézkedésben résztvevők biztonságát is. Ez a panaszos esetében is így történt, akinek ez ellen ellenvetése nem volt, illetve a neveltlányának sem. A lakásban lévő mobiltelefonokat az érintettek jól látható helyen (szobaasztalon, konyhaasztalon) helyezték el. A mobiltelefonok, SIM kártyák, előfizetés iratok egyébként minden esetben a házkutatás céltárgyai, a cellaadatok összehasonlító vizsgálata miatt ezért azok adatait a házkutatási jegyzőkönyvbe felírták.

A lakásban végrehajtott házkutatás során lefoglalták az elkövető által viselt cipőhöz hasonló lábbeliket, valamint a korábban technikusként dolgozó panaszos által fólin rögzített és a lakásában tartott ujjnyom-töredékeket, illetve felírták a lakásban talált mobilkészülékek IMEI számait és a SIM kártyák IMSI számait. Ezt követően a házkutatást – a határozatnak megfelelően – kiterjesztették a panaszos személygépkocsijára is, azonban a keresett ruházatok, egyéb tárgyak (fegyver, napszemüveg) nem kerültek elő.

A panaszost megalapozott gyanú nem terhelte, de vele szemben az elkövetés gyanúja fennállt, illetve személyi szabadságot korlátozó intézkedés alatt állt, azonban tekintettel arra, hogy az intézkedés során együttműködő volt, illetve rendőr volt, vele szemben bilincs alkalmazását nem találták indokoltnak. A panaszost a házkutatás során mozgatták a lakás és a ház előtt parkoló gépkocsija között, mivel mindkét helyen jelenlétében történt a kutatás a vonatkozó biztonsági szabályoknak és a kutatás elvégezhetőségének megfelelő létszámmal. A házkutatás lezárásakor a panaszos az arról készült jegyzőkönyvet aláírta, egy példányát átvette, a házkutatás módja ellen panasszal nem élt. A házkutatás végrehajtását követően a panaszost tájékoztatták a további eljárási cselekményekről, így arról, hogy a BRFK Rablási Osztályon kizárása érdekében ujj- és tenyérnyomat, illetve DNS minta vételre, valamint kihallgatására kerül majd sor.

A tájékoztatás szerint a panaszos élettársának lánya a házkutatás során nem érezte magát kellemetlenül, nyugodtan viselkedett, együttműködő volt, az eljárás okáról – a panaszos kérésére – csak az őt érintő, szükséges mértékben tájékoztatták. A házkutatás foganatosítását követően a panaszos kérte, hogy átöltözhessen, illetve cigarettákat sodort magának, valamint magához vette iratait, pénzét, mobiltelefonját. A lakásban foganatosított eljárási cselekményt követően, a panaszos beszállítása előtt – a panaszos kérésének eleget téve – neveltlányát nem szállították be a BRFK Rendőrségi Igazgatási Központba (RIK). A panaszos tájékoztatása szerint ugyanis a lány már elég nagy ahhoz, hogy egyedül tartózkodjon a lakásban, ez egyébként gyakori náluk. A panaszos élettársa a környéken dolgozik, a nevelt lánynak van mobiltelefonja, így a panaszos célszerűnek tartotta, hogy a lakásban maradjon, amivel maga a lány is egyetértett. Az intézkedő rendőrök mondták a panaszosnak, hogy erről, valamint a továbbiakról telefonon értesítse élettársát – ami akkor már engedélyezett volt számára, mivel a telefont nem foglalták le –, amire a panaszos úgy nyilatkozott, hogy azt majd nevelt lánya megteszi mobiltelefonjáról, ő nem kívánja erről tájékoztatni élettársát. Ezt a rendőrök tudomásul vették.

Ezt követően a panaszost a további eljárási cselekmények foganatosítása érdekében beszállították a BRFK RIK épületébe, a Bűnügyi Főosztály Rablási Osztályára. (A személyes szabadságot korlátozó intézkedés 2010. július 21-én 6:25 órától 10:34 óráig tartott.)

A beérkezést követően – a már előző nap előkészítetteknek megfelelően – a BRFK Bűnügyi Technikai Osztály technikusa a panaszos beleegyezésével ujj- és tenyérnyomatot vett vétlen kizárás céljából. A nyomatokat és a panaszostól lefoglalt lábbeliket összehasonlító vizsgálatok elvégzésére azonnal a BSZK Daktiloszkópiái, illetve Nyomszakértői Osztályára szállították. A panaszos jogállása az eljárásban továbbra sem változott, mivel abban csak szakértői vizsgálat eredményének ismeretében lehetett állást foglalni.

Tekintettel arra, hogy felmerült annak a lehetősége, hogy az eljárás során antropológus szakértőt vonnak be – és a későbbiekben a panaszos elváltoztathatja külsejét (haj, szakáll, stb.) – ezért szükségessé vált a panaszosról az aznapi külsejét rögzítve fényképfelvételek készítése. A panaszostól a házkutatás során lefoglalt napszemüveg nagymértékben hasonlít az elkövető által használt egyik napszemüveghez (az elkövető többféle napszemüveget használt az elkövetések során), ezért a lefoglalás megszüntetéséről mindaddig nem lehetett döntést hozni, amíg ki nem zárták a panaszost, mint elkövetőt.

Tekintettel arra, hogy a bűncselekmények helyszínein – a bankfiókokban – rögzített ujjnyom és lábbelinyom-töredékek csak feltehetően származhatnak az elkövetőtől, így azok negatív szakértői eredménye nem jelent egyértelmű kizárást.

A fentiek alapján a panaszossal szemben a bűncselekmények elkövetésének megalapozott gyanúját megállapítani nem lehetett, azonban az elkövetés gyanúja egyértelműen továbbra sem volt kizárható.

Az eljárási cselekmények foganatosítását követően a panaszos részére az igazolást kiadták. A panaszos hozzátartozója kiértékelését nem kérte, az előállítás és a rendőri intézkedés módjával szemben panasszal nem élt, élelmezést nem kért. A panaszos az eljárási cselekmények foganatosítását követően megköszönte a vele szemben tanúsított korrekt eljárást, sérülés és panaszmentesen távozott.

A panaszbeadványban előadottak az intézkedésről, nyomozati cselekményekről készült iratokkal ellentmondóak. A panaszos az eljárás során a szükséges jogi felvilágosítást megkapta, a házkutatási határozattal, a házkutatás módjával és az előállítással szemben panasszal nem élt, élelmezést nem kért. Értesíteni sem hozzátartozót, sem jogi képviselőt nem kívánt. A panaszos az eljárási cselekmények foganatosítását követően „megköszönte a vele szemben tanúsított korrekt eljárást”, sérülés- és panaszmentesen távozott. A panaszos részére a rendőrök felajánlották, hogy váci lakására hazaszállítják, azonban ő azt kérte, hogy a Budapest, XIII. kerület Szegedi út Rákos-rendező vasúti megállóhoz szállítsák, aminek a rendőrök eleget tettek.

A panasz szerinti „házkutatási parancsot” valóban nem írták alá, mivel ilyen nem létezik. A panaszos részére a házkutatási határozatot a házkutatás megkezdése előtt kihirdették, amit aláírásával igazolt, a házkutatási határozat és jegyzőkönyv egy példányát átvette. Tekintettel arra, hogy egyrészt a határozat ad jogalapot a magánlakásban intézkedésre, másrészt az abban foglaltakról az érintett a további nyomozati cselekmények kapcsán amúgy is tudomást szerez a nyomozó hatóság közlése alapján, így értelmezhetetlen, mi a panaszban erre vonatkozóan előadottak értelme.

Az intézkedést foganatosító rendőrök az intézkedés során jogszerűen, szakszerűen, arányosan jártak el, a biztonsági szabályok (első számú szempont) mellett, amivel a

panaszosnak – mint volt rendőrnek – tisztában kell lennie, ennek ellenére az intézkedés megkezdésekor a többszöri rendőri felszólításnak nem tett eleget. Az intézkedők tekintettel voltak a panaszos előéletére, nem megbilincselve vezették végig a lakótelepen, azonban egy esetleges szökés megakadályozása miatt, megfelelő létszámban, testi őrizet mellett.

A panaszos leírja, hogy az ellene korábban folytatott büntetőeljárás során tőle már vettek ujjnyomatot, de az eljárást megszüntették. Ennek következtében törölték őt és adatait (ujj- és tenyérynymatát, fotóit) a büntettesek nyilvántartásából. Ezt támasztja alá, hogy a panaszossal kapcsolatban elvégzett elsődleges ellenőrzés szerint büntetlen előéletűnek találták. A bűncselekmények helyszínén rögzített ujjnyom-töredék csak feltételezhetően és nem feltétlenül az elkövetőtől származik, származhat az ügyfelektől is, ugyanúgy a lábnyom-töredékek is. A panaszos ujjnyomata nem az elkövető ujjnyomával (hiszen ha ismert lenne az elkövető és nem a panaszos az, nem került volna sor intézkedésre vele szemben), hanem a helyszínen rögzített ujjnyom-töredékekkel nem egyezett.

A panaszos előadta továbbá, hogy „nem tisztességesen” néztek utána a BRFK Rablási Osztály munkatársai. A tájékoztató levél szerint a bejelentés ellenőrzése során a nyomozók 2 munkanap alatt sürgősséggel beszereztek minden adatot, annak ellenére, hogy a megkeresések teljesítési határideje a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) szerint 30 nap. Az ellenőrzés kiterjedt minden olyan releváns körülményre, ami az elkövetés megalapozott gyanúját kizárta, vagy megerősítette volna, azonban a házkutatás foganatosítása, a panaszos elszámoltatása és a szakértői vizsgálatok nélkül ez nem volt lehetséges. A Rablási Osztály megfelelő előkészítésének köszönhetően az ügybe bevont szakértők pár óra alatt véleményt tudtak közölni szóban, ami egyéb esetben napokat, heteket vett volna igénybe, a panaszos őrizetbe vétele mellett.

Az eljárás során lefoglalt tárgyak, bűnjelek tárgyi bizonyítási eszközt képezhetnek, ezért mindaddig, amíg kétséget kizáróan nem sikerül a panaszost kizárni, mint lehetséges elkövetőt, addig a lefoglalás megszüntetésére nem kerülhet sor.

Mivel a panaszossal szemben a bűncselekmény elkövetésének gyanúja továbbra is fennáll, további ellenőrzése szükséges, ezért a nyomozás, annak részletei, megállapításai nem közölhetők vele (a Be. alapján a tanúra vonatkozó megismerési joga áll fenn). Tekintettel erre, a panasz ténye jogállásán túli információszerezésre is irányulhat. Sajnálatos módon, az elmúlt években a BRFK Bűnügyi Főosztály Rablási Osztálya a Nyomozó Ügyészségekkel, RSZVSZ-szel együttműködve, több olyan kiemelt rablássorozatot derített fel, amelyek elkövetésében tippadóként, bűnsegédként, vagy elkövetőként hivatásos állományú rendőrök, valamint volt rendőrök vettek részt, így az a tény, hogy rendőr, vagy volt rendőr, mint elkövető felmerül, nem egyedi eset.

2) A BRFK Bűnügyi Főosztály Rablási Osztály vezetőjének 01000-582654/2010. id. számú jelentése a fentiekben részletezettekén kívül az alábbi többletinformációt tartalmazza.

A panaszos lakásában a BRFK Bűnügyi Főosztály Rablási Osztály II. Rablási Alosztály hat munkatársa (négy r. százados, egy r. főhadnagy és egy r. zászlós) intézkedett, a BRFK épületében pedig egy r. százados és egy r. őrnagy végezte a nyomozási cselekményeket.

A panaszos előállítása 06:25 órától 13:34 óráig tartott. (A korábban készült rendőri jelentésben helytelenül szerepelt az előállítás záró időpontjaként a 10:34 óra.) A házkutatást követően – ami 07:40 óráig tartott – a panaszost beszállították a BRFK Bűnügyi Főosztály Rablási Osztályára, ahol a panaszos ujjnyomait összehasonlító szakértői vizsgálat céljára levették. Ezt követően a panaszost tanúként hallgatták ki, valamint személyének – mint lehetséges elkövetőnek – kizárását célzó szakértői vizsgálatokhoz szükséges fotózás és DNS mintavétel zajlott.

A panaszost nem helyezték el a BRFK RIK épületében őrzésre szolgáló egyéb helyiségben, hanem a II. Alosztály irodájában, illetve annak kihallgató helyiségében tartózkodott. 13:34 órakor a BRFK Bűnügyi Főosztály Rablási Osztályának eljáró beosztottai már nem tartották indokoltnak, hogy a panaszost személyi szabadságában tovább korlátozzák, mivel teljesen együttműködő és a rendőri eljárást segítő hozzáállást tanúsított, valamint a szakértői vizsgálatok is negatív eredményt hoztak.

A panaszossal szembeni megalapozott gyanú megállapítása, vagy kizárása érdekében foganatosítandó eljárási cselekmények végrehajtása kapcsán a BRFK Bűnügyi Főosztály Rablási Osztálya 2010. július 21. napjára – a panaszossal szembeni intézkedés tervezett napján – előzetes egyeztetett a BTO vezetőjével és a BSZKI igazságügyi ujjnyom és nyomszakértőivel, azonnalos nyomrögzítés és összehasonlító vizsgálatok elvégzésére, továbbá házkutatás foganatosításáról határozott (a panaszos lakására, kiterjesztve a tulajdonában lévő gépkocsira). A panaszos kizárására vagy vele szemben a megalapozott gyanú megállapítására csak úgy volt lehetőség, ha a tervezett nyomozási cselekményeket és szakértői vizsgálatokat elvégzik, illetőleg elvégztetik.

2010. július 21-én 05:30 órakor a Rablási Osztály II. Rablási Alosztály munkatársai – a r. százados alosztályvezető vezetésével összesen 6 fő – két szolgálati gépkocsival indultak ki a BRFK RIK-ből a panaszos váci lakcímére. (Erre azért volt szükség, mert felmerült az a lehetőség, hogy két külön helyszínt kell egyidejűleg ellenőrizni, amihez szükséges két külön mozgatható csoport). Az intézkedésben résztvevők felszerelése (minden ilyen esetben) lövedékálló-mellény, szolgálati fegyver, bilincs volt.

06:25 óra körül az egyik r. százados becsengetett a lakásba, amire egy férfi reagált bentről, „Ki az?” kérdéssel. Ezt követően az alosztályvezető a „Rendőrség! Jöjjön ki!” felszólítást közölte a lakásban lévő, az ajtó mögött álló férfivel, aki kinyitotta a lakásajtót, de a lakáson belül maradt, a lakás ajtaját fogva. Ezt követően az alosztályvezető szolgálati igazolványát felmutatva „Rendőrség, jöjjön ki a lakásból!” felszólítást közölte ismét az utcai ruházatban lévő férfival, majd a „Neve?” kérdést intézte hozzá. A panaszos megmondta a nevét, de továbbra sem tett eleget annak a felszólításnak, hogy lépjen ki a lakásból. Ezt követően egy másik r. százados a panaszost karjánál megfogva kivezette a lakásból és ruházata vizsgálatát hajtott végre a lakás előtti folyosón.

A panaszos tanúkihallgatását az ügy r. százados előadója folytatta, aminek az volt a célja, hogy megállapítsák, a bűncselekmények elkövetésének idején a panaszos hol tartózkodott, tisztázzák az általa használt telefonszámokat, mindezeket összevetve az addig beszerzett adatokkal, az elkövetésre indokot adható anyagi helyzetét megismerjék és az egyéb körülményeket tisztázzák. A panaszos a kihallgatásához jogi képviselő jelenlétét nem kérte.

A panaszos tanúvallomása szerint összesen kb. 20 millió forint hiteltartozása van különböző pénzintézetek felé, volt feleségével közösen, amit együtt fizetnek, továbbá nyugdíjának felét gyermektartásra fizeti. Albérletben lakik jelenlegi élettársával és annak két kiskorú gyermekével. Feleségétől válófélben van, tőle és három kiskorú gyermekétől külön él. A bűncselekmények időpontjaiban nem emlékezett arra, hogy hol volt, nyilatkozata szerint főként lakcímén tartózkodott, illetve eljárt egy ismerősének segíteni villanszerelési munkákban. Mobilszámait tekintetében a korábbi ellenőrzéseknek megfelelően nyilatkozott, illetve vallomása híváslistájának cellapozícióival összhangban volt.

A panaszos kihallgatásával egyidejűleg a Rablási Osztály munkatársai felvették telefonon a kapcsolatot a panaszos által megnevezett – szintén nyugdíjas rendőr – ismerőssel, aki azt a tájékoztatást adta, hogy a munkanaplója szerint a hat bűncselekmény időpontjai közül négy alkalommal biztosan nem dolgozott vele a panaszos, két alkalommal elképzelhető, hogy igen, de biztosan nem tudta megmondani.

A panaszos kihallgatását követően összehasonlító vizsgálatokat végeztek, illetve DNS mintavételre került sor. Utóbbi egy r. őrnagy hajtotta végre, az erre rendszeresített mintavevő pálcákkal. Felvették a kapcsolatot a BSZKI igazságügyi ujjnyom-szakértőjével, aki szóban azt az előzetes véleményt adta, hogy a részére megküldött, a bűncselekmény helyszínén rögzített ujjnyom-töredékek nem a panaszostól származnak, a BSZKI nyomszakértője pedig szóban azt az előzetes véleményt adta, hogy a részére megküldött, helyszínen rögzített lábnyom-töredékek nem a panaszostól lefoglalt cipőktől származnak.

3) Az előállítás végrehajtásáról szóló 01000-111/2010. bü. számú jelentés szerint a BRFK Bűnügyi Főosztály Rablási Osztály II. Alosztálya büntetőeljárást folytat ismeretlen tettes ellen több rendbeli, a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 321. §-ának (1) bekezdésbe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő, jelentős értékre fegyveresen elkövetett rablás büntette elkövetésének megalapozott gyanúja miatt. A nyomozás során beszerzett adatok alapján gyanú merült fel arra vonatkozóan, hogy a bűncselekményeket a panaszos követte el, ezért megjelentek a panaszos lakcímén, ahonnan házkutatás foganatosítását követően a BRFK BÜFO Rablási Osztályára előállították további eljárási cselekmények foganatosítása végett.

A panaszost az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták, majd az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés b) pontja alapján – bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyként – előállították. A panaszossal szemben a rendőrök kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

A panaszost az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról szóban tájékoztatták, az előállítás idejéről szóló igazolást részére kiadták. Az előállítás 2010. július 21-én 06:25 órakor kezdődött, amelynek oka 13:34 órakor megszűnt, ekkor a panaszos szabadon bocsátása megtörtént.

4) Az előállítás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás alapján az igazoltatás, az átvizsgálás és az előállítás jogszerű, szakszerű és arányos volt.

5) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszos előállítása 2010. július 21-én 6:25 órától 13:34 óráig tartott. A panaszos hozzátartozója / képviselője kiértesítését nem kérte, előállításával és a rendőri intézkedés módjával szemben panasszal nem élt, élmezést

nem kért. Az igazolás a Panasztestület, valamint az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának elérhetőségét tartalmazza. A panaszos az igazolást aláírta.

6) A házkutatásról és lefoglalásról szóló jegyzőkönyv tanúsága szerint a Btk. 321. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő fegyveresen elkövetett rablás bűntettének megalapozott gyanúja miatt az ismeretlen tettes ellen folyamatban lévő eljárásban került sor a kényszerintézkedésekre a panaszos lakásában, 2010. július 21. napján 06:30 órától 07:40 óráig. A házkutatást és a lefoglalást a Be. 149. §-ának (1) bekezdése szerint hajtották végre. A nyomozó hatóság eljáró tagja az eljárási cselekmény elrendeléséről szóló határozatot a panaszossal szóban közölte és a határozat egy példányát részére átadta.

A házkutatásról és lefoglalásról készült jegyzőkönyv tartalmazza, hogy a kényszerintézkedés módja ellen a Be. 196. §-a alapján panasznak van helye. A panaszos aláírásával úgy nyilatkozott, hogy a házkutatás módja ellen panasszal nem él.

7) A panaszos tanúkenti kihallgatása az arról készült jegyzőkönyv szerint 2010. július 21-én 10:34 órától 12:46 óráig tartott.

IV.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

A panaszos beadványában sérelmezte a házkutatás tényét, személygépkocsijának annak keretében történt átvizsgálását, a házkutatási határozat közlésének, valamint a házkutatásról szóló jegyzőkönyv egy példányának átadásának elmaradását, továbbá a lefoglalást és annak fel nem oldását. Kifogásolta továbbá az ujjnyomatvételt és a fényképfelvételek készítését, mivel egy vele szemben folytatott korábbi büntetőeljárás során azokra már sor került.

A házkutatás szabályait a Be. 149. §-a, a lefoglalás szabályait a Be. 151-157. §-ai, közös szabályaikat pedig a Be. 158. §-a tartalmazza. A szakértőre és a szakvéleményre vonatkozó rendelkezések a Be. 99-113.§-aiban találhatók. Mivel a nyomozás során a Be. 195. és 196. §¹-a biztosít jogorvoslatot a nyomozó hatóság határozataival, intézkedéseivel, illetve azok elmulasztásával kapcsolatban, ezért e panaszok kivizsgálására a jelen közigazgatási hatósági eljárás nem terjed ki. A Panasztestület állásfoglalásában szintén leszögezte, hogy a megjelölt büntetőeljárás kérdésekben nem jogosult érdemi vizsgálatot folytatni.

---

¹ **Be. 195. §:**

„(1) Akire nézve az ügyész vagy a nyomozó hatóság határozata rendelkezést tartalmaz - ha e törvény kivételt nem tesz -, a határozat ellen a közléstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.(...)”

196. §:

„(1) Akit az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása érint, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.(...)”

III.

Az ismertetett bizonyítékok alapján a közigazgatási hatósági eljárás során vizsgált intézkedések vonatkozásában az alábbi tényállást állapítottam meg.

1.) A BRFK Bűnügyi Főosztály Rablási Osztály II. Alosztálya büntetőeljárást folytat ismeretlen tettes ellen több rendbeli, a Btk. 321. §-ának (1) bekezdésbe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő, jelentős értékre fegyveresen elkövetett rablás büntette elkövetésének megalapozott gyanúja miatt. Az ismeretlen elkövető személyazonosságának megállapítására – az elkövetőről készült biztonsági kamerafelvételek képeivel és az elkövető személyleírásával – a rendőrség sajtóközleményt adott ki, kézrekerítése érdekében Budapest Rendőrfőkapitánya 500 000 forint nyomravezetői díjat tűzött ki. A folyamatosan érkező bejelentésekben szereplő lehetséges elkövetőket a nyomozók ellenőrizték és kizárták. 2010. július 15-én egy magát meg nem nevező bejelentő telefonon arról tájékoztatta a rendőrséget, hogy a képen látható férfi nagyon hasonlít a panaszosra, aki 40 év körüli, váci lakos. A bejelentés alapján a rendőrség leellenőrizte a rendelkezésre álló nyilvántartásokat, és megállapította a panaszos adatait. A panaszosról a nyilvántartásban szereplő legfrissebb fénykép alapján a bejelentés elsődleges ellenőrzése során megállapították, hogy a panaszos arckaraktere – arcformája, arcának barázdái –, jellegzetes orra, hajszíne, hajtípusa és hajviselete nagymértékben hasonlít az ismeretlen elkövetőére. A további ellenőrzés során a panaszosról az internetes portálokon talált még frissebb, napszemüveges fotók ezt a megállapítást megerősítették. A panaszos elsődleges ellenőrzése alapján a bűncselekmények elkövetésének megalapozott gyanúját egyértelműen megállapítani, vagy kizárni nem lehetett, de a fentiek alapján az elkövetés gyanúja vele szemben fennállt, ezért szükséges volt az elszámoltatása, a megállapított lakcímén házkutatás foganatosítása – ruházat, fegyver, tárgyi bizonyítási eszközök felkutatása –, a nyomozás során a helyszíneken rögzített bűnjelekkel – ujjnyom-töredék, lábbelinyom-töredék, DNS – történő összehasonlító vizsgálatok elvégzése.

Az Rtv. 1. §-ának (1) bekezdése² a rendőrség feladatai közé sorolja a közbiztonság és a közrend védelmét. Az 1. § (2) bekezdésének 1. pontja³ értelmében a rendőrség az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési feladatkörében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését és felderítését.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése⁴ kimondja, hogy a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet sértő vagy

---

² **Rtv. 1. § (1) bekezdése:** „A Magyar Köztársaság Rendőrségének (a továbbiakban: rendőrség) feladata a közbiztonság és a közrend védelme, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése, az államhatár rendjének fenntartása, a terrorizmus elleni küzdelem és az e törvényben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés.”

³ **Rtv. 1. § (2) bekezdése:** „A rendőrség az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében:

1. általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését és felderítését,(...)”

⁴ **Rtv. 13. § (1) bekezdése:** „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. §-ának (1) bekezdése szerint „*Bűncselekmény észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.*”

Az Rtv. 39. §-ának (1) bekezdése⁵ úgy rendelkezik, hogy a rendőr – a törvényben felsorolt eseteket kivéve – magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be.

A panaszolt esetben egy nagy tárgyi súlyú bűncselekmény-sorozat elkövetése ügyében folytatott nyomozás során érkezett állampolgári bejelentés alapján a rendőrséget – a közrend és a közbiztonság védelme érdekében – az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerint intézkedési kötelezettség terhelte, mivel a panaszos elsődleges ellenőrzése alapján vele kapcsolatban a bűncselekmények elkövetésének megalapozott gyanúját egyértelműen megállapítani, vagy kizárni nem lehetett. A panaszos magánlakásában történő intézkedésre a rendőrök hatósági határozat – házkutatásról szóló határozat – alapján voltak jogosultak. A panaszt ezért panaszos lakásában történt rendőri fellépés jogalapja és indokoltsága tekintetében elutasítom.

2.) A BRFK Bűnügyi Főosztály Rablási Osztály II. Rablási Alosztály hat munkatársa 2010. július 21-én, 06:15 óra körül, két szolgálati gépkocsival érkezett a tízemeletes lakóházhoz, amelyben a panaszos lakik. Az épület külső ellenőrzése során a rendőrök megállapították, hogy a panaszos tulajdonát képező Opel Astra típusú személygépkocsi a külső parkolóban áll. Ezt követően a rendőrök „leplezett módon” bejutottak a lakóépületbe, majd egymást biztosítva, szolgálati fegyverüket tűzkész állapotba helyezve, elhelyezkedtek a panaszos lakásának bejárati ajtajánál.

06:25 óra körül az egyik r. százados becsengetett a lakásba, amire egy férfi reagált bentről, „Ki az?” kérdéssel. Ezt követően az alosztályvezető a „Rendőrség! Jöjjen ki!” felszólítást közölte a lakásban lévő, az ajtó mögött álló férfival, aki kinyitotta a lakásajtót, de a lakáson belül maradt, a lakás ajtaját fogva. Ezt követően az alosztályvezető szolgálati igazolványát felmutatva „Rendőrség, jöjjen ki a lakásból!” felszólítást közölte ismét az utcai ruházatban lévő férfival, majd a „Neve?” kérdést intézte hozzá.

---

⁵ **Rtv. 39. § (1) bekezdése:** „A rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve

- a) segélyhívás esetén vagy öngyilkosság megakadályozása céljából;
- b) bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, megszakítása, vagy a bűncselekmény elkövetőjének vagy gyanúsítottjának elfogása és előállítása céljából;
- c) közveszély, továbbá az életet vagy testi épséget fenyegető közvetlen veszély elhárítása, illetőleg az ilyen veszélyben lévők kimentése érdekében;
- d) rendkívüli vagy tisztázatlan okból bekövetkezett halálesettel kapcsolatos intézkedés megtételére;
- e) végrehajtási eljárás lefolytatása céljából, ha az abban való közreműködés - jogszabály alapján - a rendőrség számára kötelező;
- f) az elővezetés végrehajtása érdekében;
- g)
- h) a szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy előállítása céljából;
- i) személy- és létesítménybiztosítási intézkedés [46. § (1) bekezdés c) pont] végrehajtására;
- j) ha ez előállítás a törvényben meghatározott egyéb okból szükséges.

(2) A végrehajtási eljárásban a rendőr kirendelésének törvényességéért a végrehajtást elrendelő szerv vezetője a felelős.”

A rendőri intézkedés során a rendőr azonosítására, valamint a szolgálati fellépés módjára vonatkozó rendelkezéseket az Rtv. 20. §-a⁶, valamint a Szolgálati Szabályzat 4. §-a⁷ részletezi. E paragrafusok – lábjegyzetben hivatkozott –, kötelezően előírt formai és garanciális tartalmi elemeinek főszabály szerint a rendőri intézkedés megkezdése előtt kell elhangzaniuk. Egyedül az az eset jelenthet kivételt, ha a tájékoztatás a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztetné, mivel ebben az esetben az intézkedés befejezésekor kell a rendőrnek az azonosíthatóságára vonatkozó adatait közölni. A panaszolt intézkedés megkezdésekor a rendőrök nem közölték a panaszossal nevüket, azonosító számukat, illetőleg nem mutatták fel szolgálati igazolványukat vagy azonosító jelvényüket, mivel éppen a hivatkozott paragrafusokban kivételként megfogalmazott – az intézkedés eredményességét veszélyeztető – körülmények álltak fenn. A rendőri intézkedés több rendbeli fegyveres rablás potenciális elkövetőjének elfogására irányult. Tekintettel arra, hogy az intézkedés biztonságos végrehajtásához fűződő érdek jelen esetben fontosabb szempont volt, mint az azonosítási kötelezettség azonnali teljesítéséhez fűződő garanciális szabály betartása, ezért a szolgálati fellépés módjára vonatkozó panaszt elutasítom.

---

⁶ **Rtv. 20. §-a:**

„(1) A rendőrt az intézkedés során

- a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy
- b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye

igazolja.

(2) A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

(3) A rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

(4) Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.”

⁷ **Szolgálati Szabályzat 4. §-a:**

„(1) A rendőr az intézkedést - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelgéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja.

(2) Ha az (1) bekezdés szerinti közlés, illetve a szolgálati igazolvány vagy az azonosító jelvény felmutatása a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, azt az intézkedést követően kell megtenni.

(3) Ha az intézkedés alá vont a rendőr felszólításának nem tesz eleget, az intézkedő rendőr „A törvény nevében!” felszólítással figyelmezteti, hogy szigorúbban lép fel.

(4) A rendőri intézkedés közben körültekintően kell eljárni. A rendőrnek arra kell törekednie, hogy megelőzze, hogy megtámadják, lefegyverezték, figyelmét a szolgálati tevékenységtől elvonják, vagy lekötöttségét jogellenes cselekmény elkövetésére használják fel.

(5) A rendőri intézkedés eredményes befejezését szükség esetén segítség igénybevételével is biztosítani kell.

(6) Ha a rendőr az Rtv. V. fejezetében foglalt intézkedést vagy a VI. fejezetében foglalt kényszerítő eszközt alkalmaz, ezt követően az intézkedés alá vont személyt tájékoztatja az Rtv. szerinti panasztétel lehetőségéről.

(7) A rendőr részéről - szolgálati feladatai ellátása során - tilos a személyek bármilyen, így különösen nemi, faji vagy etnikai származás, vallás vagy világnézet, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő hátrányos megkülönböztetése,

(8) Az (1) bekezdés alkalmazása során a rendőri intézkedés eredményességét az ott meghatározott információk előzetes közlése, illetve a szolgálati igazolvány vagy az azonosító jelvény felmutatása akkor veszélyezteti, ha a közlés vagy a felmutatás időigénye az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.”

3.) Mivel a panaszos többszöri felszólításra sem lépett ki a lakásból, ezért az egyik r. százados a karjánál megfogva kivezette a lakásból és az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése⁸ alapján ruházatátvizsgálatot hajtott végre a lakás előtti folyosón – a folyosó falánál –, miközben az intézkedést egy másik rendőr biztosította. A ruházatátvizsgálás során az egyik nyomozó a „Ki van még a lakásban?” kérdést intézte a panaszoshoz, aki közölte, hogy nevelt lánya tartózkodik bent.

A panaszos a többszöri rendőri felszólításnak ellenszegülve nem lépett ki a lakás ajtaján, ezzel akadályozva az intézkedés eredményes végrehajtását. Az Rtv. 47. §-a szerint „A rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.” A Szolgálati Szabályzat 57. §-ának (1) bekezdése alapján „A rendőr szolgálata jogszerű teljesítésekor köteles intézkedéseinek érvényt szerezni, ennek érdekében előzetes figyelmeztetés után, az arányosság elvének figyelembevételével kényszerítő eszközt alkalmazhat. Ha a figyelmeztetés a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, a kényszerítő eszköz előzetes figyelmeztetés nélkül is alkalmazható.” A panaszossal szemben a testi kényszer – mint az Rtv. által biztosított legenyhébb kényszerítő eszköz – legrövidebb időn keresztül történő alkalmazása a Szolgálati Szabályzat 59. §-ának (1) bekezdésére⁹ is tekintettel jogszerűen történt és megfelelt az Rtv. 15. §-ában rögzített arányosság követelményének. A kényszerítő eszköz előzetes figyelmeztetés nélküli alkalmazása a 2. pontban már kifejtettek alapján szükséges és indokolt volt.

Az Rtv. 62. § (1) bekezdése szerint „A kényszerítő eszköz alkalmazását jelenteni kell a szolgálati elöljárónak.”. Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés viszont azt tartalmazza, hogy az intézkedés alatt nem került sor kényszerítő eszköz alkalmazására. A Szolgálati Szabályzat 57. §-ának (3) bekezdése szerint „A kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr elöljárója vizsgálja annak szükségességét, jogszerűségét, az arányosság követelményének megtartását,(...)”. A jelentés dokumentálásának hiányossága következtében sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, mivel a testi kényszer alkalmazásának parancsnoki felülvizsgálatára – mint az intézkedés fontos garanciális elemére – nem került sor.

4.) Az intézkedés megkezdése előtt, illetve alatt más lakó nem tartózkodott, mozgott a folyosón, és a szomszédos lakásokban lakók sem jöttek ki a folyosóra. A ruházatátvizsgálás során az egyik nyomozó a „Ki van még a lakásban?” kérdést intézte a panaszoshoz, aki közölte, hogy nevelt lánya tartózkodik bent. Ezt követően a rendőrök átvizsgálták a lakást, ahol valóban csak a panaszos nevelt lánya tartózkodott. Miután megállapították, hogy a lakásban nincs veszélyhelyzet, támadás nem várható, a panaszost bekísérték a lakásba. Az intézkedés megkezdésekor a panaszos nevelt lánya a szobájában tartózkodott felöltözve, a lakás átvizsgálása során pedig átkísérték a lakás konyhájába, miközben a panaszost a lakás nappali szobájába kísérték be a folyosóról.

⁸ **Rtv. 31. § (1) bekezdése:** „Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.”

⁹ **Szolgálati Szabályzat 59. §-ának (1) bekezdése:** „Kényszerítő eszköz alkalmazása feltételeinek fennállása esetén testi kényszert akkor kell alkalmazni, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.”

A rendelkezésre álló dokumentumok tanúsága szerint a panaszos nevelt lánya az intézkedésről csak akkor szerzett tudomást, miután az intézkedők a lakás átvizsgálása során őt a szobájából – ahonnan nem is lehet a folyosóra kilátni – átkísérték a konyhába. A BRFK BÜFO Rablási Osztály vezetője tájékoztatásában továbbá megjegyezte, hogy a gyermek a házkutatás során nem érezte magát kellemetlenül, nyugodtan viselkedett, együttműködő volt, az eljárás okáról pedig – a panaszos kérésére – csak az őt érintő, szükséges mértékben tájékoztatták. Ezért a panaszt e tekintetben elutasítom.

Ezt követően a Rablási Osztály munkatársai közölték a panaszossal, hogy rablás-sorozat ügyben folyik a nyomozás, és a rendőrségre bejelentés érkezett rá, mint lehetséges elkövetőre vonatkozóan, majd a panaszos elé tárták az elkövetőről készült felvételek képeit. A panaszos megtekintette a képeket, majd közölte, hogy azokon nem ő látható. Ezek után a rendőrök ismertették a panaszossal a házkutatás elrendeléséről szóló határozatot, melynek a panaszos egy példányát átvette, ellene panasszal nem élt. A panaszos közölte, hogy hatósági tanú jelenlétét nem kéri.

5.) A rendőri intézkedés alatt a panaszosnak és nevelt lányának a mobiltelefon használatát nem engedélyezték, akiknek ez ellen – a rendőrségi dokumentumok szerint – ellenvetésük nem volt. A lakásban lévő mobiltelefonokat az érintettek jól látható helyen (szobaasztalon, konyhaasztalon) helyezték el.

Az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése szerint *„A fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.”*. Az Rtv. 18. §-ának (3) bekezdése ugyanakkor rögzíti, hogy *„A fogvatartott jogait csak annyiban lehet korlátozni, amennyiben az a szökés vagy elrejtőzés, a bizonyítási eszközök megváltoztatásának vagy megsemmisítésének megakadályozását, újabb bűncselekmény elkövetésének megelőzését, illetőleg az őrzés biztonságát, a fogda rendjének megtartását szolgálja.”*

A házkutatás eredményét előre nem lehet tudni, továbbá azt sem, hogy az intézkedés alá vont rendelkezik-e bűntárral, rejtkehellyel. A telefonok elvétele a nyomozás eredményessége érdekében indokoltan történt, mivel egy esetleges bűntárs értesítése veszélyeztethette volna az eljárás célját, illetve az intézkedésben résztvevők biztonságát is. A mobiltelefonok, SIM kártyák, előfizetés iratok egyébként minden esetben a házkutatás céltárgyai, a cellaadatok összehasonlító vizsgálata miatt azok adatait a házkutatási jegyzőkönyvbe felírták.

A lakásban végrehajtott házkutatás során lefoglalták az elkövető által viselt cipőhöz hasonló lábbeliket, valamint a korábban technikusként dolgozó panaszos által fólín rögzített és a lakásában tartott ujjnyom-töredékeket, illetve felírták a lakásban talált mobilkészülékek IMEI számait és a SIM kártyák IMSI számait. Ezt követően a házkutatást – a határozatnak megfelelően – kiterjesztették a panaszos személygépkocsijára is, azonban a keresett ruházatok, egyéb tárgyak (fegyver, napszemüveg) nem kerültek elő. A házkutatás 06:30 órától 07:40 óráig tartott.

6.) A panaszos sérelmezte azt is, hogy személygépkocsijának házkutatás keretében történő átvizsgálása során – a lakótelep közterületi parkolójában – a rendőrök az ismerősei,

lakótársai szeme láttára jártak el, illetve három rendőr fogatosította az eljárási cselekményt, miközben egy negyedik rendőr őt végig „fogta”.

A rendőrségi dokumentumok tartalma szerint a házkutatás során a panaszos mozgatva lett a lakás és a ház előtt parkoló gépkocsija között, mivel mindkét helyen jelenlétében történt a kutatás – kifejezett kérésének megfelelően hatósági tanú nélkül –, ami a vonatkozó biztonsági szabályoknak és a kutatás elvégezhetőségének megfelelő létszámmal történt. Az intézkedők tekintettel voltak a panaszos előéletére, nem megbilincselve vezették végig a lakótelepen, azonban egy esetleges szökés megakadályozása miatt megfelelő létszámban, testi őrizet mellett.

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdés 2. mondata szerint „A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.” Az intézkedés fogatosításának módja megfelelt az Rtv. 15. §-a¹⁰ szerinti arányosság követelményének, nem okozott a panaszosnak olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem állt arányban az intézkedés törvényes céljával. Ezért a panaszt e tekintetben elutasítom.

A házkutatás lezárásakor a panaszos az arról készült jegyzőkönyvet aláírta, egy példányát átvette, a házkutatás módja ellen panasszal nem élt. A házkutatás végrehajtását követően a panaszost tájékoztatták a további eljárási cselekményekről, így arról, hogy a BRFK Rablási Osztályon kizárása érdekében ujj- és tenyérynymat, illetve DNS minta vételre, valamint kihallgatására kerül majd sor. A panaszos kérte, hogy átöltözhessen, illetve cigarettákat sodort magának, valamint magához vette iratait, pénzét, mobiltelefonját.

7.) A lakásban fogatosított eljárási cselekményt követően, a panaszos beszállítása előtt – a panaszos kérésének eleget téve – nevelt lányát nem szállították be a BRFK Rendőrségi Igazgatási Központba (RIK).

A Szolgálati Szabályzat 28. §-ának (2) bekezdése¹¹ szerint ha a személyt az Rtv. 33-34. §-ai alapján a lakásából szállítják el, a hátramaradt betegről, magatehetetlen személyről, gyerekekről történő gondoskodás iránt a rendőr intézkedik. Ha a helyszíni ellátásuk nem oldható meg, kórházba, intézetbe utalásukról kell gondoskodni, illetőleg karitatív szervezetet is fel lehet kérni ellátásukra.

A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszos úgy tájékoztatta a vele szemben intézkedőket, hogy a lány már elég nagy ahhoz, hogy egyedül tartózkodjon a lakásban, ami

---

¹⁰ **Rtv. 15. §-a:**

„(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

(2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”

¹¹ **Szolgálati Szabályzat 28. §-a:**

„(1) Ha az Rtv. 33-34. §-ai, illetve 37. §-ának b) és c) pontja alapján a személyt a lakásából szállítják el, szükség esetén a lakásban maradó vagyontárgyait a rendőr biztonságba helyezi, tanúk jelenlétében az üresen maradó lakást lepecsételi.

(2) A hátramaradt betegről, magatehetetlen személyről, gyerekekről történő gondoskodás iránt a rendőr intézkedik. Ha a helyszíni ellátásuk nem oldható meg, kórházba, intézetbe utalásukról kell gondoskodni, illetőleg karitatív szervezetet is fel lehet kérni ellátásukra. Az élőlények (haszon- és díszállatok) gondozására a helyi önkormányzat jegyzője útján kell intézkedni.”

egyébként gyakori náluk. A panaszos élettársa a környéken dolgozik, a nevelt lánynak van mobiltelefonja, így a panaszos célszerűnek tartotta, ha a lány a lakásban marad, aki ezzel maga is egyetértett. Az intézkedő rendőrök mondták a panaszosnak, hogy erről, valamint a továbbiakról telefonon értesítse élettársát – ami akkor már engedélyezett volt számára, mivel a telefont nem foglalták le –, de a panaszos úgy nyilatkozott, hogy azt majd nevelt lánya megteszi mobiltelefonjáról, ő nem kívánja erről tájékoztatni élettársát. Ezt a rendőrök tudomásul vették.

A Panasztestület a panasz ezen részével összefüggésben utalt arra, hogy a panaszos nevelt lánya 14 éves, ezért az idézett rendelkezés nem vonatkozik rá, mivel a „gyermek” kategória felső határa a 14. életév.

A fentiek alapján a rendőrség ideiglenes intézkedési kötelezettsége nem állt fenn, ezért a panaszt ebben a tekintetben is elutasítom.

8.) Ezt követően a panaszost az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés b) pontja¹² alapján – bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyként – a további eljárási cselekmények foganatosítása érdekében előállították a BRFK RIK épületébe, a Bűnügyi Főosztály Rablási Osztályára. A panaszos személyes szabadságának korlátozására – visszautalva a rendőrség intézkedési kötelezettségével kapcsolatban az 1. pontban már kifejtettekre – jogszerűen és indokoltan került sor.

A beérkezést követően – a már előző nap előkészítetteknek megfelelően – a BRFK Bűnügyi Technikai Osztály technikusa a panaszos beleegyezésével ujj- és tenyérnyomatot vett véletlen kizárás céljából. A nyomatokat és a panaszostól lefoglalt lábbeliket összehasonlító vizsgálatok elvégzésére azonnal a BSZK Daktiloszkópiái, illetve Nyomszakértői Osztályára szállították. Tekintettel arra, hogy felmerült annak a lehetősége, hogy az eljárás során antropológus szakértőt vonnak be, ezért szükségessé vált a panaszosról az aznapi külsejét rögzítő fényképfelvételek készítése. A panaszos tanúkénti kihallgatása az arról készült jegyzőkönyv szerint 2010. július 21-én 10:34 órától 12:46 óráig tartott. A panaszos kihallgatását követően összehasonlító vizsgálatokat végeztek, illetve DNS mintavételre került sor, majd felvették a kapcsolatot a BSZKI igazságügyi ujjnyom-szakértőjével, aki szóban azt az előzetes véleményt adta, hogy a részére megküldött, a bűncselekmény helyszínén rögzített ujjnyom-töredékek nem a panaszostól származnak, a BSZKI nyomszakértője pedig szóban azt az előzetes véleményt adta, hogy a részére megküldött, helyszínen rögzített lábbelinyom-töredékek nem a panaszostól lefoglalt cipőktől származnak.

A panaszost az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése¹³ alapján az előállítás okáról szóban tájékoztatták, az előállítás időtartamáról szóló igazolást részére kiadták. Az igazolás szerint a panaszos előállítása 2010. július 21-én 06:25 órától 13:34 óráig tartott. A panaszos hozzátartozója / képviselője kiértesítését nem kérte, előállításával és a rendőri intézkedés módjával szemben panasszal nem élt, élelmezést nem kért, az eljárási cselekmények foganatosítását követően sérülés és panaszmentesen távozott. Az igazolás a Panasztestület, valamint az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának elérhetőségét tartalmazza. A

¹² **Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja:** „A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, (...) b) aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható; (...)”

¹³ **Rtv. 33. § (4) bekezdése:** „Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”

panaszos az igazolást aláírta. Miután az előállítás oka megszűnt, a panaszos szabadon bocsátása megtörtént. A kényszerintézkedés időtartama a fent felsorolt eljárási cselekmények végrehajtásához szükséges idővel arányban állt, ezért csak a szükséges mértékben korlátozta a panaszos személyes szabadsághoz való jogát. A rendőrök felajánlották részére, hogy váci lakására hazaszállítják, azonban a panaszos azt kérte, hogy a Budapest, XIII. kerület Szegedi út Rákos-rendező vasúti megállóhoz vigyék, aminek a rendőrök eleget tettek.

9.) A panaszos sérelmezte, hogy a BRFK RIK épületében sem engedték neki felvenni a telefont, azt a kérését pedig, hogy a rendőrök valamelyike közölje az élettárssal, hogy hol tartják fogva, azzal az indokkal hátrították el, hogy „nemsokára végeznek”. Ugyanakkor az előállítás időtartamáról szóló igazolás – melyet a panaszos aláírt – azt rögzíti, hogy hozzátartozója kiértesítését a panaszos nem kérte. Az értesítéshez való jog korlátozására vonatkozó panaszt emellett – visszautalva az 5. pontban foglaltakra – arra hivatkozva is elutasítom, hogy annak engedélyezése még az eljárás ezen szakaszában is veszélyeztethette volna az intézkedés célját.

10-12.) A panaszos sérelmezte, hogy előállításának ideje alatt a rendőrök nem figyelmeztették arra, hogy élelmezést kérhet; a rendőrségről való távozásakor csak az előállítás időtartamáról szóló igazolást kapta meg, a jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatót nem; a panasz lehetőségéről pedig az intézkedő rendőrök nem tájékoztatták.

Az említett jogok biztosításának dokumentálását a BRFK Központi Fogda működési rendjéről szóló 52/2009. (X. 09.) BRFK Intézkedés szabályozza. Ha a panaszos előállítása során meg is történtek a hiányolt tájékoztatások, a rendelkezésre álló iratok alapján azok BRFK Intézkedés szerinti dokumentálása elmaradt. E mulasztás miatt utólag nem bizonyítható, hogy a rendőrség eleget tett-e az előállított jogokról és kötelezettségekről szóló tájékoztatási kötelezettségének – ideértve az élelmezés igénylésének lehetőségére történő figyelmeztetést is – valamint a panaszjogról való tájékoztatási kötelezettségének. Ezért a panasznak e tekintetben helyt adok.

13.) A panaszos véleménye szerint a rendőrök az intézkedések során jó hírnevét sértő módon jártak el. Mind a Panasztestület, mind a Rendőrség álláspontja egységes abban a tekintetben, hogy a panaszos lakásában, valamint a rendőrség épületében foganatosított azon intézkedések, amelyek esetlegesen a panaszos társadalmi megítélését befolyásolhatták, jogszerűen szakszerűen és arányosan kerültek végrehajtásra. Ezen intézkedések a panaszos jó hírnevét valóban érintették, de azt csak a törvények által lehetővé tett módon és csak indokolt mértékben korlátozták.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

V.

A Panasztestület állásfoglalásának alábbi megállapításaival nem értek egyet.

A Panasztestület szerint „az előállításról szóló jelentésben az alkalmazott jogszabályok között nem tüntették fel a rendőrök azt, hogy az intézkedésre magánlakásban került sor, az Rtv. 39. §-ában írt törvényi felhatalmazás alapján. Hatósági – házkutatási – határozat alapján az jogszerűen történt, amely miatt nem sérült a panaszosnak az Alkotmány 59. §-ának (1) bekezdésében biztosított magánlakás sérthetlenségéhez való joga, azonban a

dokumentáció hiányossága miatt a Testület megállapítja a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának megsértését.”

A magánlakásban történt intézkedéssel kapcsolatban a rendőri jelentésben valóban nem szerepel az Rtv. 39. §-ára történő hivatkozás, ugyanakkor az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása a következőket tartalmazza: *„Osztályunk a fenti számon eljárást folytat több rendbeli, a Btk. 321. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő jelentős értékre fegyveresen elkövetett rablás büntetettének elkövetésének megalapozott gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen. A nyomozás során beszerzett adatok alapján gyanú merült fel arra vonatkozóan, hogy a bűncselekményeket a fent nevezett személy követte el, ezért a mai napon megjelentünk nevezett lakcímén, ahonnan házkutatás foganatosítását követően a BRFK BÜFO Rablási Osztályára előállítottuk további eljárási cselekmények foganatosítása végett.*”

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése¹⁴ alapján a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni. A rendőri jelentésben semmi sem indokolta az Rtv. 39. §-ára történő hivatkozást, mivel a panaszossal szemben foganatosított rendőri intézkedésre egy folyamatban lévő büntetőeljárásban elrendelt nyomozás során került sor. A büntetőeljárásban a Be. szabályai az irányadók, a házkutatás, mint jogintézmény az Rtv. 39. §-ában nincs is felsorolva. A házkutatás során a házkutatási határozat a jogalap, a magánlakásban foganatosított intézkedésre pedig a határozat ad jogalapot. Ezért e tekintetben nem értek egyet a Panasztestület állásfoglalásában megfogalmazottakkal.

A Panasztestület megállapítása szerint a rendőrség (...) azzal, hogy nem tett eleget az élelmezésre vonatkozó előírásoknak, sértette a panaszos emberi méltóságához való jogát is.

A panaszos az előállítás időtartamáról szóló igazoláson – azt saját aláírásával ellátva – úgy nyilatkozott, hogy élelmezést nem kért. Ezért álláspontom szerint az élelmezés elmaradása miatt jogsérelem nem érte, amit az is alátámaszt, hogy az igazoláson emiatt panasszal nem élt.

A Panasztestület véleménye szerint *„Az Rtv. 48. §-a taxatív módon, a Szolgálati Szabályzat 60. §-a pedig példálózó jelleggel felsorolja a bilincs alkalmazásának esetköreit. A jogszabályi rendelkezéseket semmiképpen nem lehet úgy értelmezni, hogy azért nem alkalmaznak az intézkedés alá vont személlyel szemben kényszerítő eszközt, mert az előélete nem feltételezi; és az a megfogalmazás is igencsak megkérdőjelezhető, hogy az intézkedés alá vont személy korábbi rendőri mivolta miatt nem indokolt a bilincs alkalmazása.*”

Az Rtv. indoklása a törvény VI. fejezetének 48. §-val kapcsolatban a következőket tartalmazza: *„A bilincs a további ellenszegülés, a szökés, a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz. Ennélfogva alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer folyományaként is szóba jöhet. Az alkalmazás törvényi feltétele azonban, hogy kizárólag személyi szabadság korlátozásával járó rendőri intézkedés keretében (elfogás, előállítás, elővetés, őrizetbevétel) alkalmazható.*” Az Rtv. 48. §-ának megfogalmazása szerint *„a rendőr bilincset alkalmazhat*”, a Szolgálati

¹⁴ **Rtv. 11. § (1) bekezdése:** *„A rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak - az e törvényben foglaltak figyelembevételével - engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.*”

Szabályzat pedig azt sorolja fel példálózva, hogy a bilincs alkalmazása különösen kivel szemben indokolt. A Panaszos előállítását végrehajtó rendőrök tehát jogszerűen alkalmazhattak volna a Panaszossal szemben kényszerítő eszközként bilincset, azonban attól a panaszos intézkedés során tanúsított együttműködő magatartása miatt eltekintettek, mivel mérlegelésük alapján önkárosítástól, támadástól, szökéstől vagy ellenszegüléstől nem kellett tartani.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése¹⁵, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein¹⁶ alapul.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) és (3) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1. § (1) bekezdése és (2) bekezdésének a) pontja, 2. § (1) bekezdése, 11. § (1) bekezdése, 13. § (1) bekezdése, 15. §-a, 18. § (1) és (3) bekezdései, 20. §-a, 29. § (1) bekezdése, 31. § (1) bekezdése, 33. § (2) bekezdés b) pontja, (3) és (4) bekezdései, 39. §-a, 47. §-a, 48. §-a, 62. § (1) bekezdése, 92. § (1) bekezdése, 93/A. § (7) és (9) bekezdései;
- a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 195. §-a, 196. §-a;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 3. § (1) bekezdése, 4. §-a, 28. §-a, 57. § (1) és (3) bekezdései, 59. § (1) bekezdése.

Budapest, 2011. február ,, ,,,

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány

---

¹⁵ **Rtv. 92. §-a:** „(1) Akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

¹⁶ **Rtv. 93/A. §-a:**
„(6) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”

(7) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”